

Name faculty	FHML
Name minor	Educatieve Minor
Name coordinator	Dr. Juanita Vernooy
Name coordinators	Dr. Herman Popeijus/Jeroen Reijnders
Email address coordinators	j.vernooy@maastrichtuniversity.nl / h.popeijus@maastrichtuniversity.nl / jmg.reijnders@mumc.nl
Course code:	EDM3000
Full period of this minor:	Sept 2024–Jan 2025 (semester 5; full-time) plus internship continuing till the end of semester 6 (July 2025)
ECTS credits in total of this minor:	35 ECTS; plus 5 ECTS extracurricular education (depends on school subject)
Language of instruction:	Dutch
Website:	https://www.maastrichtuniversity.nl/nl/educatieveminor
Teaching methods:	PBL, lectures, skills, internship
Assessment methods:	Portfolio, reports, written exam, participation
Keywords:	educational minor, (limited) grade two qualification, high school, physics, economy, mathematics, biology, chemistry
Full course description	See study guide (in Dutch) as of page 2 of this document
Course objectives	See study guide (in Dutch) as of page 2 of this document
Prerequisites	Dutch NT-2 plus equivalent Bachelor (see study guide)

=====

STUDIEGIDS EDUCATIEVE MINOR

Coördinator: Juanita Vernooy
Co-coördinatoren: Herman Popeijus & Jeroen Reijnders

Academisch jaar: 2024-2025

Educatieve Minor

- EDM3000
- Period: 01-09-2024 till 31-01-2025 (Semester 5; full time) plus internship continuing till the end of Semester 6 (July 2025)
- ECTS: 35; plus 5 ECTC extracurricular education (depending on school subject)
- Instruction language: Dutch
- Coordinator: Juanita Vernooy
- Teaching methods: PBL, lectures, skills, internship
- Assessment: paper, report, portfolio, written exam, participation
- Keywords: educational minor, (limited) grade two qualification, high school, physics, economy, mathematics, biology, chemistry

Faculty of Health, Medicine and Life Sciences

Bachelor Biomedical Sciences

Inhoudsopgave

Curriculum	3
Organisatie	5
Samenstelling planningsgroep Educatieve Minor	5
Contactgegevens betrokken UM / Fontys coördinatoren per Bachelor	5
Inschrijven voor de Educatieve Minor.....	6
Beoordelingsprocedure & Kwaliteitszorg.....	7
Examencommissie	7
Opleidingscommissie.....	7
Complaints Service Point (CSP)	7
Informatie blokken	8
EDM3001 Introductie en werkplekleren.....	8
EDM3022 Pedagogisch-didactisch traject.....	11
EDM3005 Vakdidactiek	14
Aanvulling vakkennis	15
Bijlage: definities en begrippen.....	16

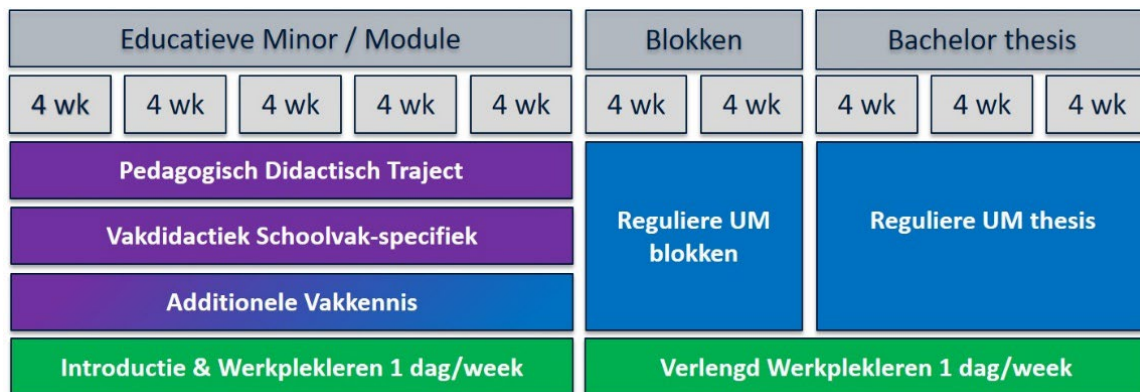
Curriculum

De Educatieve Minor is een voltijds programma in het vijfde semester en wordt georganiseerd door de Faculty of Health, Medicine and Life Sciences (FHML) in nauwe samenwerking met de Fontys Leraren Opleiding in Sittard (FLOS) en Tilburg (FLOT). De Educatieve Minor leidt op tot een beperkte tweedegraads lerarenbevoegdheid. Een student die de Educatieve Minor met succes heeft afgerond, mag daarmee lesgeven op een middelbare school op het VMBO en in de onderbouw van VWO en HAVO. De wettelijke verankering van deze onderwijsbevoegdheid is per 1 augustus 2010 gerealiseerd. De Educatieve Minor is gekoppeld aan de (wettelijke) startbekwaamheidseisen die gelden voor deze lesbevoegdheid. De lesbevoegdheid kan verkregen worden voor één van de volgende schoolvakken: Biologie, Wiskunde, Natuurkunde, Economie, Scheikunde. De voertaal van de Educatieve Minor is Nederlands.

Het programma van de Educatieve Minor omvat een pedagogisch-didactische leerlijn, vakdidactiek voor het desbetreffende schoolvak en een verplichte praktijkstage (in de vorm van werkplekleren) die is uitgestreken over het gehele studiejaar. In het geval van Biologie wordt de minor aangevuld met extra-curriculair onderwijs gericht op aanvulling vakkennis (5 EC). Figuur 1 op blz. 4 toont een schematische weergave van de opbouw van de Educatieve Minor. De fysieke bijeenkomsten vinden voor een groot deel plaats binnen de UM en incidenteel bij de Fontys Lerarenopleiding te Sittard. De praktijkstage wordt gelopen op de diverse middelbare scholen in de provincie Limburg of Brabant (student kan voorkeur aangeven) en loopt door tot aan het einde van semester zes. De student loopt dus een volledig schooljaar stage gedurende een dag in de week bij een middelbare school zodat de benodigde leservaring wordt verworven.

De Minor maakt gebruik van de standaard elektronische leeromgeving via UM Student Portal voor het verstrekken van informatie over de blokken, communicatie met docenten en medestudenten, en toetsing. Daarnaast wordt intensief gebruik gemaakt van werkplekomgeving van Fontys. Ook de opbouw van het elektronisch portfolio vindt plaats via deze werkplekleeromgeving.

In de Educatieve Minor hangen kennis en praktijk nauw met elkaar samen. De professionele ontwikkeling als docent staat hierbij centraal. Wat een goede leraar is, is in Nederland gedefinieerd door de Onderwijscoöperatie in samenspraak met leraren. De student verwerft kennis en vaardigheden om ervaringen in de praktijk in de context te plaatsen met wat anderen belangrijk vinden (theorie, school, begeleiders, medestudenten) en dit te kunnen verbinden met eigen overtuigingen. De student richt op basis hiervan zijn/haar eigen leerproces in en geeft hier zelf sturing aan. In de Educatieve Minor komen verschillende rollen van de docent aan de orde: regisseur van het leerproces van leerlingen, vakdidacticus, pedagoog, lid van de schoolorganisatie, professional. Door middel van programmatisch toetsen wordt gekeken of de student voldoet aan de vastgestelde eindtermen. Hiertoe worden verschillende manieren van toetsing gecombineerd waarna bij het succesvol afronden van deze toetsen de student start-bekwaam wordt geacht voor het betreffende schoolvak.

Figuur 2. De schematische weergave van de Educatieve Minor (EDM3000)

Organisatie

Samenstelling planningsgroep Educatieve Minor

Functie	Naam	Lokatie	Email
Coördinator	J. Vernooy	UM	j.vernooy@maastrichtuniversity.nl
Co-coördinator	H. Popeijus	UM	h.popeijus@maastrichtuniversity.nl
Co-coördinator	J. Reijnders	UM	jmg.reijnders@mumc.nl
Planningsgroep lid	A. Endeman	FLOS	a.endeman@fontys.nl
Planningsgroep lid	G. Sommerdijk	FLOT	g.sommerdijk@fontys.nl
Student-lid	Vacant	UM	

Contactgegevens betrokken UM / Fontys coördinatoren per Bachelor

Schoolvak	UM Bachelor	UM coördinator	Fontys coördinator
Biologie	BMS GW – B&G MSP	J. Vernooy j.vernooy@maastrichtuniversity.nl H. Popeijus h.popeijus@maastrichtuniversity.nl R. Erkens roy.erkens@maastrichtuniversity.nl	G. Sommerdijk g.sommerdijk@fontys.nl
Wiskunde	DSAI	F. Thuijsman f.thuijsman@maastrichtuniversity.nl	R. Golsteijn r.golsteijn@fontys.nl
Economie	Fiscale Economie	K. Bosmans k.bosmans@maastrichtuniversity.nl	K. Merken k.merken@fontys.nl
Natuurkunde	MSP	G. Koekoek gideon.koekoek@maastrichtuniversity.nl	M. Smeets m.smeets@fontys.nl
Scheikunde	MSP	C. Bahn chris.bahn@maastrichtuniversity.nl	S. Dirks-Trommelen s.dirkstrommelen@fontys.nl

Inschrijven voor de Educatieve Minor

Aanmeldprocedure FMHL:

- FHML studenten van de bachelor programma's BBS en GW (richting BGZ) melden zich aan via FHMLweb: keuze Educatieve Minor. Studenten worden op basis van aanmeldvolgorde toegelaten.
- Aanmelden kan vanaf 1 maart 2024 en stopt op 31 mei 2024. Vervolgens gaat bij FHML de procedure lopen om deel te mogen nemen aan de Educatieve Minor.
- Na aanmelding ook een mail sturen naar de J. Reijnders jmg.reijnders@mumc.nl om de voorkeur door te geven voor een regio / stad om de praktijkstage te gaan lopen.

Aanmeldprocedure andere faculteiten:

- Studenten van buiten FHML: sturen z.s.m. een email aan J. Vernooy j.vernooy@maastrichtuniversity.nl om hun interesse te uiten, verdere informatie te ontvangen over de aanmeldprocedure en de voorkeur door te geven voor een regio / stad om de praktijkstage te gaan lopen.
- Studenten melden zich aan via Special course approval in Student portal: keuze voor course Educatieve Minor met code EDM3000 en hierbij aanvinken dat dit wordt aangevraagd bij de eigen opleiding.
- Aanmelden kan vanaf 1 maart 2024 en stopt op 31 mei 2024. Vervolgens gaat bij de eigen Faculteit de procedure lopen om deel te mogen nemen aan de Educatieve Minor. Deze procedure verschilt per Faculteit en behelst onder andere toestemming vragen aan de eigen Examen Commissie.

Beoordelingsprocedure & Kwaliteitszorg

Examencommissie

De Educatieve Minor valt binnen het onderwijsexamenreglement (OER) en de Regels en Richtlijnen (RR) van de Opleiding Biomedical Sciences, en in deze hoedanigheid onder de Examencommissie FHML-BMS.

Opleidingscommissie

De Educatieve Minor valt onder de Opleidingscommissie Biomedical Sciences (OC-BMS). Een Opleidingscommissie heeft een adviserende taak en richt zich op het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van een opleiding, in dit geval de Educatieve Minor. Hiervoor worden de resultaten van de studentevaluaties van de afzonderlijke studieonderdelen gebruikt, die verspreid over het jaar onder de studenten van de opleiding worden afgenomen. Daarnaast heeft een Opleidingscommissie de taak de onderwijsdirecteur gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle aangelegenheden die de opleiding betreffen.

Complaints Service Point (CSP)

Studenten van de Universiteit Maastricht (UM) die vinden dat ze niet correct zijn behandeld door een persoon of instantie binnen de UM, kunnen in eerste instantie via de coördinator of de blokplanningsgroep worden aangekaart. Indien dit niet tot de gewenste oplossingen leidt kunnen studenten terecht bij het Complaints Service Point (CSP). Het CSP is het centrale loket van de UM, waar je als student een bezwaar, beroep of klacht kunt indienen. Het CSP zorgt ervoor dat de juiste instantie of de juiste persoon jouw zaak behandelt. De informatie over het CSP is gebundeld op de volgende website:

<https://www.maastrichtuniversity.nl/nl/support/tijdens-je-studie/complaints-service-point-csp-%C3%A9%C3%A9n-loket-voor-bezwaar-beroep-klacht>

Informatie blokken

Op de volgende pagina's staat een beschrijving van alle courses in de Educatieve Minor.

EDM3001 Introductie en werkplekieren

Leerdoelen

- De student is op de hoogte van standaardleerpsychologie (Pavlov, Skinner) en de sociale psychologie (groepsontwikkeling, groepsdruk).
- De student is op de hoogte van het Nederlands onderwijsstelsel.
- De student is in staat om voor leerlingen in de onderbouw van havo, vwo en vmbo-t activerend vakonderwijs voor te bereiden, uit te voeren en te evalueren, leerlingen te begeleiden, leerstof te ontwikkelen en in de schoolorganisatie te participeren.
- De student is in staat een veilige leeromgeving voor deze leerlingen tot stand te brengen.
- De student is in staat deze leerlingen te helpen de basiskennis en principes van het schoolvak eigen te maken en hen vertrouwd te maken met de manier waarop deze kennis en principes worden gebruikt in het dagelijkse leven en in de wereld van het werken.
- De student is in staat zijn opvattingen over het leraarschap en zijn bekwaamheid als leraar te onderzoeken, te expliciteren en te ontwikkelen.

Beschrijving

De praktijkstage loopt parallel aan het pedagogisch-didactische traject en is een kern onderdeel van de Educatieve Minor. Fontys Lerarenopleiding Sittard / Tilburg (FLOS / FLOT) werkt nauw samen met een aantal middelbare scholen op basis van een samenwerkingsovereenkomst, dit zijn zogenaamde opleidingscholen. De UM verzorgt de inschrijving voor de Educatieve Minor aan de UM. **De deadline voor inschrijving is 31 mei 2024.** FLOS zorgt voor geschikte stageplekken voor alle aangeboden schoolvakken (incl Biologie) in de regio Limburg (indien mogelijk in samenspraak met de student) en legt dit vast in een formele overeenkomst tussen opleiding en school. Studenten hoeven dus niet afzonderlijk een praktijkcontract te ondertekenen.

Als de stageplek vaststaat, moet de student alle gegevens (schooladres, begeleider, aantal uren, enz.) zo spoedig mogelijk doorgeven aan de voor werkplekieren verantwoordelijke docent binnen de Educatieve Minor. Vervolgens worden deze gegevens doorgegeven aan de stageplek en wordt er een instituutsopleider (IO) toegewezen. De student neemt direct contact op met de aangewezen IO om een afspraak te maken voor een introductiegesprek. De volgende stap is de afspraak met de IO voor een kennismaking / eerste lesbezoek op de stageschool. Tijdens de stage bezoekt de IO van de opleiding de student in principe twee keer op de school (of vaker indien wenselijk). Deze is ook verantwoordelijk voor de informatie over de organisatie van het werkplekieren en de eindbeoordeling. Gedurende het gehele schooljaar zijn er supervisie- en intervisie- bijeenkomsten in het programma opgenomen. De supervisor begeleidt de student bij het leerproces, legt een schoolbezoek af en voert (met de begeleider op

school) de (tussentijdse) beoordelingsgesprekken. In de bijeenkomsten staan centraal de praktijkervaring van de student, de rubrics en de zelfanalyse. Daarnaast is er ruimte voor collectieve coaching. De supervisor begeleidt de student bij het maken (en verzamelen) van de voor de praktijkbeoordeling noodzakelijke informatie.

De middelbare school vraagt om een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). De school vraagt dit aan en de student handelt dit vervolgens verder af. Let op: zonder geldig VOG mag je geen stagelopen en kun je de Educatieve Minor niet volgen.

Elke student dient zelf een WA-particulierenverzekering af te sluiten. Daarnaast sluit de Universiteit Maastricht voor de studenten een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering en een ongevallenverzekering af.

Communicatie over rooster voor de reguliere blokken van de Educatieve Minor verloopt via MyTimetable. Afspraken op de stageplek dient de student zelf bij te houden: deze worden niet opgenomen in MyTimetable. Het rooster van stage van de Educatieve Minor volgt in principe het rooster van het schooljaar van middelbare scholen in Limburg (en Brabant).

Werkvormen

De praktijkstage start in week 1 van het schooljaar van de middelbare school en duurt tot en met het eind van het schooljaar. De student zal functioneren als docent. Daarmee wordt bedoeld dat de student de taken van een docent al gaat uitvoeren waaronder het verzorgen van onderwijs, observeren van lessen van collega's, voeren van gesprekken met leerlingen (en ouders), bijwonen van vergaderingen, deelnemen aan schoolactiviteiten en ontwerpen van lesmateriaal. Kortom, de student zal worden opgenomen als "volwaardig" lid van het team. Daarnaast voert de student gesprekken met de begeleider op school en met de supervisor vanuit FLOS/FLOT.

De praktijkstage omvat minimaal 120 klascontacturen, waarvan de student ten minste 60 uren zelf (deel-)lessen geeft. De student kiest zelf de verdeling tussen HAVO en/of VWO en/of VMBO, op aangeven van de werkplek. Alle lessen moeten schriftelijk worden voorbereid op het Fontys-lesvoorbereidingsformulier en worden geplaatst in de weblog. Van elke voorbereide les moet ook een reflectie gemaakt worden, al dan niet in samenspraak met een begeleider. De reflecties dienen gemaakt te worden onder de kop 'Lesreflecties' in de weblog.

Studielast

14 EC (392 uren nominale studiebelasting).

Toetsing

De praktijkstage wordt afgesloten met een competentie-examen, dat bestaat uit drie onderdelen: A) het stageportfolio, B) de beoordeling van gedrag in kenmerkende beroepssituaties (praktijkproef en werkplekleren), en C) een gesprek (zgn. criterium gericht interview – CGI). Daarnaast zal er tussentijds een officieel beoordelingsadvies worden afgegeven.

A) Stageportfolio

In het stageportfolio wordt de student gevraagd om met bewijsmateriaal zijn/haar ontwikkeling op de competenties (als vakdocent) aan te tonen.

B) Praktijkproef en werkplekieren: beoordeling van leraarsgedrag in kenmerkende beroepssituaties

De praktijkproef vindt plaats op de stageschool tijdens de stageperiode. De student laat zien hoe hij/zij een lesactiviteit voorbereidt, uitvoert en evalueert in de praktijk van de school. Het stageportfolio is onderdeel van de beoordeling. Aan de hand van de praktijkproef bepalen de examinatoren aan de hand van een uitgevoerde les(activiteit) in hoeverre de student beschikt over de competenties die voor een startbekwame leraar relevant zijn.

C) Het criteriumgericht interview (CGI)

Een CGI wordt afgenomen door minimaal twee assessoren en focust op integratie van (vak)kennis, (vak)vaardigheden en persoonlijkheid/houding in beroepssituaties, waarbij de student de vereiste competenties laat zien. De mate waarin de competenties beheerst worden, is de kern van de beoordeling, maar essentieel is het laten zien van reflectie en ontwikkeling.

- De student presenteert zijn/haar portfolio, waarin de ontwikkeling en kwaliteiten zo duidelijk mogelijk overgebracht worden.
- De assessoren bevragen de student op de criteria die in het stageportfolio en in de praktijkproef minder sterk naar voren zijn gekomen of onderbelicht zijn gebleven.
- De assessoren trekken zich terug om het gehele competentie-examen (praktijkproef + stageportfolio + criteriumgericht interview) integraal te beoordelen.
- De beoordeling wordt mondeling aan de student toegelicht.

EDM3022 Pedagogisch-didactisch traject

Leerdoelen

Element 1: Didactiek en Klassenmanagement

- De student zorgt voor betekenisvolle en toepassingsgericht leeractiviteiten.
- De student ontwerpt zowel individuele als groepsactiviteiten en eenvoudige beoordelingsinstrumenten.
- De student geeft een heldere opbouw in de leerstof aan.
- De student maakt gebruik van voorkennis en sluit aan bij belevingswereld.
- De student hanteert verschillende werkvormen.
- De student schakelt waar nodig tussen theorie en praktijk.
- De student evalueert het leerproces en de leerresultaten van leerlingen.
- De student houdt zich aan de regels en spreekt ook leerlingen daarop aan.
- De student legt in eigen woorden de organisatie en de aanpak van klassenmanagement van zijn onderwijs uit.
- De student kent eenvoudige instrumenten om feedback van leerlingen te vragen en kan deze gebruiken om zijn onderwijs te verbeteren.

Element 2: Leerlingbegeleiding en Mentoraat

- De student kan de adolescentieperiode karakteriseren.
- De student is in staat de relatie tussen opvoeding en ontwikkeling te beschrijven.
- De student kan de relatie tussen aanleg en opvoeding (nature - nurture) aangeven.
- De student kan de adolescentieperiode in een historisch perspectief schetsen.
- De student is in staat in grote lijnen een drietal ontwikkelingsgebieden weer te geven die tijdens de adolescentieperiode centraal staan te weten: cognitieve ontwikkeling, identiteitsontwikkeling, en seksuele ontwikkeling.
- De student kan de invloed van de ontwikkelingsgebieden op het gedrag van jongeren en de mogelijkheid om jongeren naar volwassenheid te begeleiden beschrijven en hanteren.
- De student kan de ontwikkeling van het brein tijdens de ontwikkeling van jongeren beschrijven.
- De student is in staat om een paper schrijven voor docenten over een problematiek in de adolescentieperiode en via een presentatie de informatie overdragen aan medestudenten.
- De student kan de kenmerken van oudergesprekken beschrijven.
- De student kan presentaties van medestudenten beoordelen en evalueren.
- De student kan op adequate manier observeren, feedback geven en ontvangen.
- De student is in staat slecht nieuws - en twee-kolommen gesprekken te voeren.

Element 3: Leer- en gedragsstoornissen

- De student kan verschillende ontwikkelingsstoornissen in praktijksituaties bij leerlingen herkennen, en hierbij onderscheid maken tussen oorzaken, kenmerken en aanpak.
- De student kan de behandelde theorieën over het omgaan met diverse ontwikkelingsstoornissen toepassen in praktijksituaties en hierdoor beter begrijpen.

- De student leert welke rol hij/zij als leraar kan spelen in de praktische begeleiding van deze leerlingen.

Beschrijving

Het pedagogisch-didactische traject binnen de Educatieve Minor is bedoeld om de student basale kennis en inzicht te laten verwerven in het ontwerpen en uitvoeren van een aantal onderwijsleerprocessen die hij in de klas zal gaan uitvoeren en begeleiden. De student legt zo een basis voor het vakmanschap dat hij in de klas nodig zal hebben.

Het pedagogisch-didactische traject bestaat uit 3 elementen die rooster technisch met elkaar verweven worden:

Element 1: Didactiek en klassenmanagement

De student gaat zich verdiepen in de didactiek van het ontwerpen en geven van een les. Een leraar is naast inhoudelijk expert op het gebied van zijn vak, bijvoorbeeld biologie, natuurkunde, scheikunde, economie of wiskunde, eveneens expert op didactisch gebied. Hij is in staat zorgvuldige en onderbouwde afwegingen te maken over zijn aanpak van een les. Centraal staan daarbij vragen als hoe open ik een les, hoe krijg ik de aandacht van de leerlingen op de leskern gericht, welke fasen kent een les, hoe stel ik vragen en hoe voer ik een goed onderwijsleergesprek?

Element 2: Leerlingbegeleiding en mentoraat

Binnen de educatieve minor leert de student welke elementen bij opvoeding en ontwikkeling van adolescenten een rol spelen en of en hoe deze elementen met elkaar interacteren. Ook wordt er geleerd op welke wijze scholen met ontwikkelingsprocessen omgaan. De nadruk ligt hierbij op de doelgroep (leerlingen) waar de studenten van deze minor in de praktijk mee te maken krijgt.

Element 3: Leer- en gedragsstoornissen

Verder wordt aandacht besteed aan het omgaan met leerlingen die leer- en gedragsproblemen vertonen. Daarbij wordt er speciale aandacht gegeven aan de potentieel problemen die dit oplevert tijdens het lesgeven en wat hier (preventief en curatief) aan kan worden gedaan. De student verwerft basale kennis en inzicht in normale leervaardigheden en gedragsvaardigheden met behorende afwijkingen bij kinderen met en zonder een zorgvraag. Daarnaast komt het omgaan met kinderen met hun specifieke leervaardigheden en gedragsvaardigheden aan bod en vormen een houvast en basis voor het vakmanschap dat de student in de klas nodig zal hebben.

Werkvormen

Er zijn 20 bijeenkomsten, telkens op maandagmiddag en daarnaast een zelfstandig te volgen online module over toetsing. Door actieve voorbereiding en actieve deelname, waaronder het verzorgen van demonstraties, leert de student hoe verschillende didactische benaderingen mogelijk zijn en hun effect hebben in een onderwijsleerproces. Ook wordt er gewerkt met reguliere casuïstiek: tijdens de voorbespreking wordt de casus uitgediept en komt men samen tot leerdoelen. Vervolgens verdiept de student zich thuis in de literatuur en werkt de casus verder uit. Tijdens de nabespreking worden de uitwerkingen van de casussen verder besproken en kunnen opdrachten gegeven worden die tijdens die les uitgevoerd moeten worden of die als voorbereiding gelden voor de volgende bijeenkomst. Van de student wordt verwacht dat hij voorbereid naar de les

komt, actief deelneemt aan de lessen en een gevraagde demonstratie goed voorbereid kan uitvoeren. Daarnaast zijn er theorie-en praktijkopdrachten en observaties, die de student dient uit te voeren tijdens het werkplekleren op de middelbare school.

Studielast

16 EC (448 uren), dit is voor alle schoolvakken gelijk.

Toetsing

De toetsing van EDM3022 bestaat uit verschillende onderdelen: zie voor uitgebreide informatie het toetsplan van de Educatieve Minor. Voor alle onderdelen geldt dat producten moeten worden opgenomen in het digitale opdrachtendossier. De beoordeling wordt gedaan aan de hand van een beoordelingsmodel zoals besproken zal worden tijdens de bijeenkomsten. Samenvatting van de toetsonderdelen per element:

Element 1: Didactiek en klassenmanagement

Opdrachtendossier:

- Uitgewerkte casussen
- Uitgewerkte praktijkopdrachten uitgevoerd tijdens het werkplekleren
- Formatieve toets over toetsing.

Element 2: Leerlingbegeleiding en mentoraat

Presentatie (in tweetallen)

Element 3: Leer- en gedragsstoornissen

Schriftelijk tentamen

Literatuur

Verplicht

- Ebbens, S., Ettekoven, S., Rooijen, J. van (2013). *Effectief leren, Basisboek*. Groningen, Noordhoff uitgevers, (ISBN978-90-01-81544-8)
- Ebbens, S., Ettekoven, S., Rooijen, J. van (2013).; *Samenwerkend leren. Praktijkboek*. Groningen, Noordhoff uitgevers, (ISBN 978-90-01-81546-2)
- Berben ,M., Teeseling van M., (2014). *Differentiëren is te leren*. Amersfoort: CPS. (ISBN: 978-90-6508657-0).
- J.van der Wal, I.de Mooij & J.de Wilde, *Identiteitsontwikkeling en Leerlingbegeleiding. Een praktijkgericht boek*, Bussum, Coutinho. Laatste druk. ISBN 9789046905548.
- Studiewijzer (wordt aangeboden via N@tschool en besproken bij 1^e bijeenkomst).
- Horeweg, A. (2015). *Gedragsproblemen in de klas in het voortgezet onderwijs*. Houten: Uitgeverij LannooCampus. ISBN: 978 94 014 2578 0

Aanbevolen

- Geerts, W., Kralingen, R. van (2011)., *Handboek voor leraren*. Bussum: Coutinho. (ISBN: 978 90 469 0250 9)
- Teitler, P., (2013) *Lessen in orde*. Bussum: Coutinho .(ISBN: 978-90-469-0354-4)
- Korthagen, F., Lagerwerf, B. (2014). *Een leraar van klasse*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers. (ISBN: 978-94-6236-382-3).
- Kneyber, R. (2013). *Orde houden in het voortgezet onderwijs*. www.handelingsbrutaal.nl. (ISBN: 978-9490120-07-8).

EDM3005 Vakdidactiek

De Educatieve Minor leidt momenteel op voor vier schoolvakken. In tegenstelling tot het pedagogisch-didactisch traject, wordt de vakdidactiek voor ieder schoolvak apart aangeboden op Fontys locatie Sittard voor de schoolvakken Wiskunde, Natuurkunde, Economie en op locatie UM voor het schoolvak Biologie.

Leerdoelen

- De student kan met behulp van bestaand lesmateriaal vaklessen ontwerpen en uitvoeren.
- De student heeft een didactisch repertoire ontwikkeld van eenvoudige varianten van activerende lessen.
- De student is in staat om te evalueren in hoeverre doelstellingen van de gegeven lessen gerealiseerd zijn en kan op basis van deze evaluatie daar waar nodig zijn handelen bijstellen.
- De student heeft een vakdidactische praktijktheorie ontwikkeld en is in staat om deze gebruiken voor enerzijds het verantwoorden van de gegeven lessen en anderzijds het formuleren en realiseren van voornemens op vakdidactisch gebied.

Beschrijving

In vakdidactiek leert de student hoe hij/zij voor elk onderwerp aparte doceer- en instructietechnieken kan toepassen. Hierbij staat het maken van keuzes centraal. De student doorloopt de cyclus van ontwerpen, uitvoeren in de praktijk, evaluatie van lessen en theoretische analyse van de lessen. In de Educatieve Minor ligt het accent vooral op het ontwerpen en geven van eenvoudige varianten van activerende lessen aan de hand van het schoolboek.

Werkvormen

De werkvormen kunnen variëren per schoolvak.

Studielast

5 EC (140 uren), dit is voor alle schoolvakken gelijk.

Toetsing

De toetsing kan variëren per schoolvak en is afgestemd op de gehanteerde werkvormen.

Literatuur

De literatuur varieert per schoolvak.

EDM3006 Aanvulling vakkennis

De Educatieve Minor leidt op voor vijf schoolvakken. Voor ieder schoolvak is bekeken of er vakkennis aangevuld dient te worden. In onderstaand overzicht wordt duidelijk gemaakt welke aanvullende blokken zijn gedefinieerd voor de vijf schoolvakken. Verdere informatie zal op individuele basis verstrekt worden.

Schoolvak	Aanvullend blok	Omvang	Verzorgd door
Biologie	Plantfysiologie & Ecologie	5 EC	Fontys op lokatie UM Randwyck
Economie	-	-	-
Wiskunde	-	-	-
Natuurkunde	-	-	-
Scheikunde	-	-	-

Bijlage: definities en begrippen

Additionele kennis	Deze kennisvakken ontbreken (deels) in het reguliere bachelor curriculum
CSP	Complaints Service Point
EC-BMS	Examen Commissie Biomedical Sciences (UM-FHML); bij deze EC is de EM ondergebracht
EM	Educatieve Minor
FLOS	Fontys Leraren Opleiding Sittard; vakken Economie, Wiskunde en Natuurkunde
FLOT	Fontys Leraren Opleiding Tilburg; vakken Biologie en Scheikunde
IO	Instituutsopleider; docent van Fontys die op de betreffende middelbare school de studenten van de EM begeleidt
OC-BMS	Opleidingscommissie Biomedical Sciences (UM-FHML); bij deze OC is de EM ondergebracht
OER	Onderwijs- en Examenreglement
RR	Regels en richtlijnen
SO	Schoolopleider; de docent van de middelbare school die als algemeen begeleider van de studenten optreedt en ook betrokken is bij de beoordeling van individuele studenten.
OS	Opleidingsschool; middelbare school die door Fontys is aangewezen als goede werkplek om de praktijkstage uit te voeren. Belangrijke afspraken aangaande het werkplekklaren zijn schriftelijk vastgelegd.
WB	Werkplekbegeleider; vakdocent op de middelbare school, die de directe begeleider is van de student tijdens de praktijkstage en bij wie de lessen worden uitgevoerd.